

Glas za veznikov

Leto I - Št. 125

Informacijski dnevnik A. I. S.

Cena 2 liri

TRST, torek 13. novembra 1945

JRDNISTVO: Via S. Felice 8 - Telefon št. 93854 in 94443

OGLASI: Cena za milimeter vršne (sivna ena kolona): 1-govski L. 7. mrtvaški L. 18 (osmrtnice L. 36), objave L. 9. finančni in pravni glas L. 12. V vsebini lista teletni oglasi L. 12. Davek ni višji. Plačljivo vnaprej. Oglase sprejema izključno: S. P. I. Società per la Pubblicità in Italia. Trst, via Silvio Pellico 4, tel. 94044. Cena posamezne številke L. 2 (zaostale L. 4). Rokopisov ne vračamo.

Poziv Sovjetski zvezi k odkritemu sodelovanju

Attlee želi splošni mednarodni sporazum kot pogoj za razkrije skrivnosti o atomski sili - Ob sk v Kanado

London, 13. novembra
Clement Attlee se je vrnil v Washington skupno s predsednikom Trumanom in kanadskim ministrom prednikom Mackenzie Kingom. V Beli hiši se je Attlee povezoval s svojimi svetovlci in je pripravil govor, ki ga bo imel pred kongresom Združenih držav.

Med križarjenjem na reki Potomac na krovu jachte «Esquimaux» je predložil Attlee predsedniku Trumanu britanski načrt za rešitev položaja, ki je nastal z odkritjem atomske bombe. Objavljeni bi bila nikakarna izjava, vendar so washingtonski dopisniki vsi spoznavali z osnovami Attleejevega predloga. Njegov načrt je, da podvrže vse znanstvene skrivnosti, vseh vrst atomske bombe, pod nadzorstvo evropskega sveta Združenih narodov. Glavni cilji tega sveta, Združene države, Velika Britanija, Sovjetska zveza, Francija in Kitajska se obvezajo, da bodo v bodoče združile vse nova tehnična odkritja, ki bi bila uporabljiva v vojni svrhe. Istotako naj bi imeli člani sveta svobodno dostop do znanstvenih tlačnosti.

Kot poročajo iz Washingtona, namerava Attlee zaključiti svoje razgovore še ta teden. Prihodnji ponedeljek bo govoril pred kanadskim parlamentom.

Sovjetska zveza naj pojasni svoje stališče

Četudi se v splošnem pri mednarodnih konferencah ne izdajajo pred zaključkom notene vesti o predmetu in razvoju posvetovanj, vendar so dopisniki v Washingtonu precej na tekočem o razgovorih med velikimi državami. Kot pogoj za odkritje tajnosti o proizvodnji atomske energije bodo Združene države, Velika Britanija in Kanada zahtevale od Sovjetske zveze izjavo in dokončno izjavo o tem, kakšne so njene namere, da bi zagotovili svojo varnost v zvezi z obveljimi državami.

V Veliki Britaniji sicer ne mislijo, da bi generalisim Stalin in drugi vplivni činitelji v Moskvi želeli novo vojno, niti da bi imeli kakršne koli napadale namene. Izvestni dogodki, do katerih prihaja v veliko nezadovoljstvo vseh držav na svetu na najrazličnejših mednarodnih posvetovanjih, ki jih sklicuje Sovjetska zveza, so po mnenju nekaterih posledica neprestanih sumničav, ki vladajo v Moskvi do zahodnih zaveznikov. Sovjetska zveza nima nobenega tehničnega in raziskovalnega razloga, da bi bila napadana, saj ni preoblikovana, ima določeno vlogo v razvoju in industrijskem in poljedelskem polju; vse to ne daje tej

državi tistih pogojev, ki so v zgodovini pogosto vodili k napadom na sosedo.

Odkrita igra

Zaradi tega bo ministrski predsednik Attlee v skladu s poslednjim jasnim in odkritim govorom svojega zunanjega ministra Ernesta Bevinja povabil Združene države, naj obenem z Veliko Britanijo pogovoro vladno Sovjetske zveze, naj pokaže svoje zahteve in igra odkrito igro ter pokaže enkrat za vselej, kakšne so njene zahteve, preden se bi odločila sodelovati v mednarodni politični življenju pri ustvarjanju delu brez skrivnih namenov.

To pomeni veliko revolucijo v diplomatskem življenju, v katerem so doslej diplomati skušali reševati sporov vprašanja drugo za drugim, nasprotno temu pa strema danes predsednik Attlee za mnogo višjim ciljem ustvariti splošno soglasnost o sodelovanju v mednarodnem življenju, kar to danes pomeni za človeštvo vprašanje obstanka, človeštvo, katerega sta dve svetovni vojni v teku pet in dvajsetlet let zamajale v njegovih temeljih, si mora biti na jasnem o nujnosti sodelovanja v mednarodnem političnem življenju.

IZ JUGOSLAVIJE

Železniki most preko Vrbase pri Donjem Vakufu so predali v promet. Na mesto železnega mostu so postavili leseni železni most.

Na jesenskih poljedelskih delih v subotnem okraju dela 4.000 delavcev in mnogo kolonistov iz drugih zveznih držav. Ustanova UNRRA je dobavila 49 traktorjev in večje število vprežne živine.

V Beogradu so ustanovili pokopališče ameriških vojakov, ki so padli med vojno v Jugoslaviji.

Na razstavi za promet je govoril minister za promet, ki je izjavil, da so že v glavnem rešili prometno vprašanje. Četudi je bilo videti, da tega vprašanja ne bo mogoče rešiti brez tuje pomoči.

Na področju banjalutške arene so odprli 11 dežjih domov, v katerih ohranjajo 1.500 otrok, predvsem tistih, ki so ostali brez staršev. Poleg tega so odprli tudi 7 kuhinj za sirote in bolele otroke.

V Sarajevu so odprli srednji medicinski tečaj, v katerem bodo usposabljali mladino za bolničarsko službo na področju Bosne in Hercegovine. V Bosni in Hercegovini je namreč velika pomanjkanje zdravnikov. V teh tečajih bodo izveščali strokovno osebje, ki bo lahko nudilo prvo pomoč v najnujnejših primerih.

Politični razvoj v Franciji

Pariz, 13. novembra
Francoska socialistična stranka je včeraj sklenila, da bodo zahtevali od komunistov, da podajo jasno izjavo o zadržanju, ki ga bodo zavzeli danes na seji ustavodajne skupščine, ko bodo morali izvoliti voditelja nove vlade. Delegacija s vrhovnim tajnikom stranke na čelu, Danielom Mayerjem, je izročila komunistični stranki pismo, ki vsebuje naslednja vprašanja: ali namerava stranka jutri voliti za De Gaulleja? Za koga bodo glasovali, če on odkloni visoko mesto? Želimo na vprašanje jasen in točen odgovor.

Splošno mislijo, da se bo komunistična stranka v zadnjem trenutku odločila, da stopi v narodno vlado, ki jo predstavlja general De Gaulle. Vendar je mogoče, da ne bo nikar storila, dokler general De Gaulle (v primeru, da bi bil izvoljen) ne bo predložil novi ustavodajni skupščini načrta svoje vlade. General De Gaulle je dal jasno razumeti, da bo morala biti vlada, ki jo bo sestavljala, narodna in koalicijska vlada, v kateri bodo najmanj tri stranke.

BBC poroča, da je general De Gaulle v nedeljo sprejel predsednika francoske socialistične stranke, Leona Bluma, čeprav doslej ni maral sprejeti nobenega voditelja te stranke, da se ne bi kompromitirala politični programi do dneva, ko bo izvoljen za predsednika vlade.

Churchill v Parizu
«International News Service» javlja, da bo Winston Churchill, ki se muji za kratek čas v Parizu, govoril v francoskem institutu. Kamen bo sprejel na angleškem poslanstvu soproga Leona Bluma.

V tork zjutraj je bilvi angleški ministrski predsednik obiskal De Gaulleja. Obiskal bo tudi bivšega predsednika francoske skupščine Edvarda Herliota. V sredo bo Churchill iz francoske prestolnice odpotoval v Bruselj.

Atentat v Bukarešti

London, 13. novembra
Radijska postaja v Bukarešti je šele zdaj javila, da je množica preletel četrti pri neredih v romunskem glavnem mestu napadla pred ministrstvom avtomobil propagandnega ministra, Petra Constantinescu Jassu. Napad je bil ravno v trenutku, ko je minister sedel v avtomobil. Na avtomobil so streljali s samokresli. Minister ni bil zadet.

Usmrtitev petih Nemcev

Bruselj, 13. novembra
Pet nemških civilistov, ki so krivi umora šestih ameriških pilotov, ki so se s padalom spustili na zemljo, sta iz poskodbane letala, se v soboto obesili v jetalnici Brusel.

Novinarsko zastopstvo za nürnbersko razpravo

Nürnberg, 13. novembra
Urad za javno upravo ameriških sil na evropskem vojnem področju je določil galerijske seje za preko 300 novinarjev in predstavnikov tiska, ki pripadajo več kot 30 narodom. Vsi bodo prisotnostvno razpravi proti glavnim nacionalističnim vojnim zločincem. Najmočnejše bodo zastopane Združene države, ki bodo imele 90 predstavnikov. Okoli 50 dopisnikov bo Angležev, 40 Francozov in 25-40 Sovjetov. Najmanj pet nemških dopisnikov bo predstavljalo nemški tisk iz ameriškega zasedbenega področja. Povabilo bodo tudi 5 belgijskih, 5 srednje-ameriških, 2 kitajske, 3 češkoslovaške, 3 danskih, po enega grškega, italijanskega in jugoslovanskega, 5 nizozemskih, 5 norveških, 3 poljske, 1 portugalskega, 5 južnoameriških, 2 španske, 5 švedskih, 3 švicarske, 3 fiske in 1 turškega novinarja. Tudi Madžarska, Avstrija in Romunija bodo zastopane, le da doslej še niso predložile prošnje.

„Politični zastopniki“ pri začasni avstrijski vladi

Dunaj, 12. novembra
Agencija «Associated Press» sporoča, da so Združene države in Velika Britanija imenovali politične zastopnike pri začasni avstrijski vladi. Tudi avstrijska vlada bo poslala svoje politične zastopnike v Washington.

Združene države so imenovali Johna Ehrhardta, ki bo tudi še naprej vodil svoje dosedanje posle kot svetovalec generala Marka W. Clarka, ameriškega člana v zavezniškem nadzorstvenem svetu v Avstriji.

Londonski radio javlja, da je angleška vlada imenovala Williama Macka za angleškega političnega zastopnika v Avstriji. Mack je trenutno politični svetovalec generala Richarda McCreeryja, angleškega vojaškega poveljnika v Avstriji.

Za plebscit v Španiji
Meksiko, 13. novembra
«International News Service» javlja, da je socialistični Indalacio Prieto, član španskega Cortesa, v izgnanstvu bil imenovan španske republiške vlade, zahteval, naj se po padcu fašistične Francove vlade izvrši plebscit.

Izjavil je, da bi moral biti plebscit pod nadzorstvom opazovalcev latinske Amerike in da je prepričan, če bi bil plebscit popolnoma svoboden bi izrazil republikanska čustva španskega naroda ter bi mu s tem spet vzpostavili republikansko vlado, kakor se je zgodilo pri volitvah leta 1931.

Odklonil je govoriti o možnosti vrnitve španske monarhije ter je omejil za preživetje.

NOVE VRSTE OROŽIJ ZA BODOČE VOJNE

Zračne ladje s hitrostjo 5000 km na uro

Ameriški letalski general Arnold je podal vojnomu ministru poročilo o novih vrstah zelo učinkovitih orožij, katere bodo vojske velikih držav uporabile v morebitni prihodnji svetovni vojni.

Med novimi vrstami uničevalnih sredstev general Arnold opisuje zračne ladje, ki bodo letale v stratosferi s hitrostjo 5000 km na uro ter sejele uničenje in grozo na zemljo pod seboj. Z današnjimi sredstvi, ki jih imajo svetovne vojske na razpolago, takih stvari še ni mogoče izvesti. Takšne zračne ladje, ki bi morale premagati vse obrambne naprave, s katerimi razpolagajo Združene države.

Poročilo govori tudi o bodočih napadih z letalo bomba, ki je bila prvo tajno orožje, ki so ga Nemci že uporabljali. Na razpolago pa je še druga vrsta tega orožja, katerega doslej ni bilo praktično preizkušeno.

General Arnold zaključuje svoje poročilo: «Vse kar so Nemci imeli in kar bi imelo za Združene države kakšno vrednost, moramo imeti tudi mi; vse bo, kar so Nemci imeli, nameravali izvršiti, moramo mi izpolniti in uporabiti.

Nadalje bi bil potreben načrt za izpolnjenost raziskovanja, tako da bi zavzemale Združene države vodilno mesto v proizvodnji novega orožja in podoben načrt za industrijsko mobilizacijo.

Toda osnovni pogoj — je podčrtati Patterson — je v dobro izveščani vojski, ki bi bila zmorna uporabljati to orožje, ki so ga odkrili znanstveniki in izdelale ameriške tovarne. Obveza vojaške službe bi zajemala v vsakem trenutku razpoložljivost izveščanih moči, ki so pripravljene omiliti prve učinke sovražnega napada s organizacijo pomočnih sil v boju proti razkojevalcem in odbiti, če je potrebno, napadalec.

Patterson je zahteval, naj bi poleg redne vojske petsto tisoč moč vpoklicali vsako leto 700 tisoč mladencev pod orožje. Na ta način bi lahko v primeru potrebe mobilizirali vojsko milijon 500 tisoč moč.

Po tem načrtu bi imela letni izdatki 4 milijarde in 200 milijonov dolarjev, kar je približno polovica potrebnega izdatka za redno vojsko 1.750.000 moč.

Obvezna vojska služba v Združenih državah
Washington, 13. novembra
Vojni minister Robert Patterson je podčrtal potrebo uredbe obvezne vojaške službe. V izjavi je izjavil pred odborom poslanske zbornice za vojaške zadeve, da je treba po soglasnem mnenju vojaških oblasti pri bodočih načrtih upoštevati sledeča dejstva:

Združene države bodo prvi cilj sovražnika in napad bi lahko sledil z bliskovito naglico in s strašno silo. Rešitev Združenih držav bo odvisna pred vsem od takojšnjega odziva.

Ethridge želi razpravljati s Sovjeti o bolgarskem političnem položaju pred 18. novembrom, ko bodo splošne volitve, toda doslej še ne ve, v kakšni prevzornosti sredstvom bo mogel odgovoriti v glavno mesto Sovjetske zveze. Sovjetska zveza je pripravljena preskrbeti mu letalo, toda trenutno nimajo nobenega na razpolago.

Podrobnosti o razgovorih, ki jih je imel Ethridge s Dimirov, mu bivšim tajnikom komunistične internacionale, ki je komunistični kandidat pri volitvah za bolgarsko narodno skupščino, doslej še niso objavili. Kolikor je mogoče sklepati, so bili pogovori zelo važni.

Ethridge Kazasovu
Sofija, 13. novembra
Mark Ethridge, poseben ameriški odposlanec v Romuniji in Bolgariji, je ob odhodu iz Bolgarije poslal bolgarskemu ministru za obveščila Dimiru Kazasovu pismo, v katerem pravi med drugim: «Želim vam izraziti upanje, da bodo vaši sorodniki, ki pripadajo raznim političnim težnjam, in v kratkem lahko našli skupno podlago za svoje težnje in v dobrobit Bolgarije in njenega naroda upustili vsako strankarsko nasprotstvo.

Volitve v Jugoslaviji

Udeležba približno 90%

Beograd, 13. novembra
Radijska postaja v Beogradu je javila sledeče rezultate volitev iz glavnih mest Jugoslavije: v Beogradu je glasovalo za kandidate vladne liste 81% volivcev, v Zagrebu 83%, v Sarajevu 87% in v Splitu 96%.

Jugoslovanska poročevalska agencija «Tanjug» je včeraj dopoldne sporočila sledeče rezultate nedeljskih volitev: Ulice, udeležba 98.2% volivcev, za kandidate Narodne fronte za zvezno skupščino 92.22%, v skrinjico brez liste 7.78%.

Navajamo naslednje podatke o izidu volitev v različnih krajih ali srezih: prva številka pomeni odstotno udeležbo od vpisanih volivcev, v oklepaju pomeni prva številka, koliko od volilne udeležbe odpade na vladno listo, druga številka pomeni, koliko volivcev je odvrlo krogičlo v skrinjico brez liste: Šibenik 98% (98.9%, 1.1%); Dubrovnik 88.5% (81.7%, 18.3%); Hrvatsko Primorje-Sušak 98.9% (99.2%, 0.8%); Srez Kašćel 99.9% (97.7%, 0.3%); Srez Novi 98% (99%, 1%); Makedonija-Veles 89.2% (98.2%, 1.8%); Strunica 87.2% (98.7%, 1.3%); Borovo 94.2% (92.5%, 7.5%); Sarajevo 96.4% (97.1%, 2.9%); Drvar 99.2% (99.7%, 0.3%); Grazi-Klabusa 84.8% (98.4%, 1.6%); Beograd 1. okraj 94.68% (80.86%, 19.14%); Beograd 2. okraj 88.81% (78.64%, 21.36%); Beograd 3. okraj 88.25% (79.12%, 21.88%); Beograd 4. okraj 93.03% (79.87%, 20.13%); Beograd 5. okraj 93.35% (83.4%, 16.6%); Beograd 6. okraj 92.1% (85.4%, 14.6%); Beograd 7. okraj 90.6% (86.1%, 13.9%).

V Beogradu je skupno glasovalo 91%, za kandidate Narodne fronte za zvezno skupščino 88.02%, za skrinjico brez liste 11.98%. Split 96.15% (96.5%, 3.5%).

Zaradi slabega vremena, ki je besnelo v črni gori, niso prišli popolni podatki iz vseh srezov. Glasovalo je 99%. Slavonski Bred 88.2% (97.68%, 2.32%).

V Jugoslaviji je bilo 8.235.968 vpisanih volivcev. Po dosedanjih podatkih je glasovalo okrog 90% vpisanih volivcev. V Beogradu je glasovalo od 221.582 volivcev 200.451 volivcev, kar znaša 90.46%. V Zagrebu je glasovalo 96.69%. V Sloveniji je glasovalo 90% volivcev, v Vojvodini 80%.

V Ljubljani je glasovalo povprečno 95%, v Celju 89%, v Ljutomeru 80%, v Kamniku 86%, na Rakeku 87%, v Murski Soboti 80%, v Trbovljah 92%, v Šoštanju 85% in Gornjemgradu 84%.

ZAPISKI

SOCIALNI TEMELJI

ANGLEŠKIH VOJNIH NAPOROV

III.
Poročilo «Barlows» n. pr. gleda na problem s stalno razmestitve industrije. Pred vojno so na nekaterih mestih zaprli mnogo tovarn, rudnikov ter ladjedelnice, tako da je bilo delavstvo skora v celoti brezposelno, medtem ko so nasprotno na drugih krajih cvetele nove tovarne lahke industrije v središčih, kjer so bili gospodarski in tržni pogoji znatno boljše. Na eni strani razširila vsega predela, na drugi gospodarski razvoj brez nadzorstva proizvodnje, moralni propad in prenaseljenost je obremenila središča kot so London in Birmingham.

Osnovni načrt poročila «Barlows» je usmerjen v nove industrije v področja, kjer je brezposelnost največja. Prvotno je treba tudi ustanoviti nova podjetja izven preobremenjenih predelov, ne samo v takšni meri kot to zahtevajo potrebe tamkajšnjega prebivalstva, temveč tudi zato, da se tja preusmeri množica iz prenaseljenih predelov. Razumljivo je, da je na vladni potreba za izvedbo takšnega načrta znatna pooblastila, katerih zdaj še nima.

Pri obravnavanju agrarnega vprašanja je potrebno govoriti o Scottovem poročilu. Ta razlikuje dvoje ciljev: prvi je izboljšanje kmetijske hiše ter zvečanje možnosti obnove in skupnega življenja na vasi, drugi pa je stroga omejitev vsake gradnje na ozemlju, ki je važno za poljedelstvo in preskrba potrebnih sredstev za porušene mnogih poslopj, ki so jih zgradili brez vsakega nadzorstva na posestvu. Naravni uspeh tega bi bilo povzročanje poljedelstva proizvodnje in delna pritegnitev delavskih sil k poljedelstvu življenju. Potrebno je upoštevati, da živi okoli 80% angleškega prebivalstva v mestih, medtem ko nadaljnih 10% prebiva v predmestjih, ki nimajo značaja kmetijskih središč. Za izvedbo tega načrta je zatorej potrebno — kar velja tudi pri poročilu «Barlows» — večje vladno nadzorstvo.

Nato je treba omeniti še mnenje Beveridgeov načrt, ki je povzročil toliko razpravljanja kot redke karitativne gospodarstvenikov. Osnovno načelo tega načrta, ki bi pomenilo ustvaritev nove dobe, je v delstvu, da je zamisljen za korist celotnega prebivalstva; vsakdo bi moral prispevati in biti deležen njegovih koristi, naj bo premožen ali reven, delavec, delodajalec ali človek s svobodnim poklicem. Osebnih tedenskih prispevkov bi se ravnali po starosti, spolu in družabnem položaju osebe, uradnika, delodajalca itd. V primeru uradnikov bi se določili posebni prispevki delodajalca. S temi tedenskimi prispevki bi imeli vsi pravico do naslednjih ugodnosti: prispevek v primeru brezposelnosti ali bolezn, starostno pokojnino, pokojnine vdovam, prispevek ob rojstvu otroka, prizanetja pogrebne sorodnikom, končno — in mogoče bi moral postaviti ta ukrep na prvo mesto, ker je najvažnejši tedensko družinsko doklado za vsakega otroka po prvorojencu, vse dokler ne doseže 18 leta starosti. Ker bo ta načrt zahteval organizacijo, ki bo segala preko meje posamezne občine, naj bi ustanovili to v namen posebno ministrstvo. To je tudi prav, ker je ureditev narodnega zavarovanja v splošno korist države, ne pa le vprašanje enega sloja, ki bi plačeval drugemu, niti ne gre za miloščino, ki bi jo dajali neprostovoljno in bi jo drugi nevoljno sprejemali. To predstavlja sprejem odgovornosti vsega ljudstva, da se omogoči vsakemu moemu, ženi ali otroku življenjsko raven.

Cenilo, da bodo po tem načrtu značali začetni stroški 650 milijonov funtov in da bo v 30 letih ustanova dosegla finančno samostojnost ter promet 831 milijonov funtov letno.

Po prizadevanju prejšnje vlade so sprejeli novi koliki zakon. Obsega obširno reorganizacijo kmetstva, državnega in zasebnega, razreza loške obveznosti do petnajstega, pa možnosti do sedemnajstega leta starosti in uvaja brezplačni pouk za vse otroke, ki obiskujejo državne šole.

Britanska vlada je izdelala takšne načrte ob splošni podpori vseh strank, kar je zelo značilno, ker dokazuje, da žutijo vsi potrebo in željo po največjem vladnem nadzorstvu nad gospodarskim življenjem kot realno zahtevo časa. V Angliji je šel politični zavoj vzporedno s razvojem socialne misli. Bodoči politični boj ne bo v nasprotju med zagovorniki zasebne pobude in pristajalci državne lastnine, temveč — zlasti po smagi laburistične stranke — bo šlo za večjo ali manjšo stopnjo državnega nadzorstva, to je za to, kateri industrija bi morala pripadati državi, katere bi nadzorovala a vendar puščena vodstvu zasebnikov ali družb, in katere pomenke naj bi bile prepustene izključno zasebni pobudi.

(Nadaljevanje prihodnjš)

DRŽAVLJANSKA VOJNA NA KITAJSKEM SE VEDNO BOLJ ŠIRI

Brezuspešna pogajanja za prekinitev sovražnosti - Komunisti napadajo vladne čete v Mandžuriji - Amerika zanika predajo 3000 letal osrednji kitajski vladi - Poskusi posredovanja

Cungking, 13. novembra
Iz komunističnega vira prihaja vest, da je prišlo do sporazuma med osrednjo kitajsko vlado in komunisti, da bi medstrankarska posvetovalna komisija odločila o vseh še odprtih vprašanjih, ki se tičejo državljanske vojne na Kitajskem. Komisija se naj bi sestala okoli 30. tega meseca. Komunisti naj bi bili pripravljeni dati svoj prisrčanost na organizacijo narodne vojske. To naj bi bil uspeh nedeljskega sestanka, ki ga je pripravila demokratsko-liberalna zveza. Medtem se je izvedlo, da je generalisim Čankajšek zaprosil Sovjetsko zvezo za dovoljenje, da sme preprečiti svoje čete po zračni poti v Mandžurijo, katero sovjetske čete izpaznjujejo. Tako žel izogniti se spopadam s kitajskimi komunističnimi četami, ki so se zbrale v severni Kitajski in ob kitajskem gzu, da bi preprečile četam osrednje vlade zasedati Mandžurijo.

Topovi komunističnih čet so obstreljevali Kweisui, glavno mesto pokrajine Šijehan, severno od velikega kitajskega zidu. Vd kakor 10.000 beguncev je v obleganem mestu. Njihov položaj je zaradi pomanjkanja živeža in oblačil obupen.

Poročilo kitajske osrednje vlade javlja, da v pokrajini severno in južno od velikega kitajskega zidu vedno bolj vre. Poročilo dodaja, da komunisti pošiljajo ojačenja ob železniki proti Peking-Sui Javan. Dnevno dovažajo več kakor 100 avtomobilov šivil komunističnim vojakom proti zahodu v velikem klinu pri Kalganu.

Komunistični glavni stan v Yenanu je izjavil, da je osrednja vlada poslala več kakor 3.000 tajnih agentov kot ojačenje avtomobilnim četam. Ti so omogočili napad na področja, ki so jih komunisti osvojili iz severnega Honana in južnega Hojeja.

Generalni poročnik TU LI MING, vrhovni poveljnik vladnih trup v Mandžuriji, je izjavil, da bo s svojo 30 in 22 armado vkorakal v kratkem v Mandžurijo.

Izjavil je tudi, da so se nacionalistične ednice omejile na obrambo svojih področij na severu Čingwangto, kjer so komunisti četkrat napadli.

Pogajanja s komunisti

Tretja kitajska politična skupina, demokratsko-liberalna zveza, ki zastopa šest političnih strank in članov, ki ne pripadajo drugim strankam, se je prvič udeležila pogajanj med Kuomintangom in kitajskimi komunisti. Nekateri upajo, da bo mogoče njeno posredovanje premostiti prvo točko med nacionalno vlado in komunistično stranko.

Novi položaj je nastal, ker so Kuomintang in komunistični zastopniki napravili načrt za ustanovitve razskovalnega odbora, ki naj bi bil sestavljen iz oseb izven

strank, čeprav s posredovanjem strank samih. Če odbor bi se moral podati na področja, kjer so v teku vojaške operacije ter bi se na kraju preprečilo v zvezi bojev in kdo za nje odgovarja. Komunisti so povabili tudi dopisnike, da obiščejo fronte in izjavijo, kdo je napadalec. Centralna vlada je pristala na takšen obisk ter pripravila izjavo vizuma za osebo, ki ne kraje severne Kitajske.

Novi spopadi
Siloviti boji med nacionalističnimi in komunističnimi četami so se razvili pri oporišču Sanhajkan ob kitajskem zidu. Tu je prvič stopila v dejstvo artilerija s težkimi topovi.

«Associated Press» poroča, da so glasilci strelali ameriške mornarice, ki imajo svoje posadke v bližini luki Cingwangto, topovskih strel, ki so grmeli vso noč. Kitajski komunisti so bili utrjeni na področju Sanhajkana, ki predstavlja vstopna vrata v Mandžurijo, nacionalisti so se izkazali v pristanku Cingwangto na poti v Mandžurijo.

Predaja 6.500 komunistov

«International News Service» poroča, da je glavna kitajska poročevalska agencija javila predajo 6.500 komunističnih vojakov in 6.500 komunističnih silam v bližini Kweisui v provinci Šijam. Komunistične čete so se predale, ker so bile že site vojne.

Komunisti zahtevajo umik iz severnih pokrajin
«Associated Press» poroča, da je zastopnik kitajskih komunistov v Cingkingu odgovoril na mirovne predloge osrednje vlade in zahteval umik nacionalističnih sil iz pokrajin severne Kitajske, ki jih nadzorujejo komunisti.

Dejal je, da vztrajajo komunisti na umiku vladnih čet iz področij, ki so jih osvojili in na ustavitvi sovražnosti!

Guverner pokrajine Sansi, kjer so bili številni spopadi med vladnimi in komunističnimi četami, je odločil vrnitev v svojo pokrajino, da se bo mogel udeležiti sestanka vojaških poveljnikov v Cingkingu.

Socialna reforma v Mandžuriji
Podravatelj zemljiške uprave je v poročilu glavnemu sedežu tehničnega oddelka izjavil, da bodo obrabljali načelo zemljiške lastnine enakosti pri razdeljevanju zemljišč v Mandžuriji; ki ga bodo izpolnili po načrtu kitajskega voditelja Sunjatsena.

Predstavniki kitajskega javnega kmetstva pripravljajo različne ukrepe za reformo vzgojnega ustroja v Mandžuriji. Šole v Cingkingu, ki se poslužujejo začasnih šolskih knjižnic, so odprli še teden dni po japonski predaji.

Kitajska osrednja vlada je objavila, da bo 5. maja 1946 sklicala kitajski narodni kongres.

Kongres, ki bi ga morali sklicati za današnji dan, so preložili na zahtevo kitajske komunistične stranke pri razgovorih, ki so bili na koncu meseca septembra in v prvih dneh oktobra med Kuomintangom (vladno stranko) in komunisti. Ti razgovori so se zaključili 10. oktobra nekoliko pred začetkom bojev v severni Kitajski.

Z odgoditvijo kongresa na kasnejši datum je kitajska osrednja vlada zelo ugodila komunistom. Narodni kongres so izvolili leta 1936, toda nikoli se ni mogel sestati zaradi vojne s Japonsko.

Ameriško zunanje ministrstvo je zanikalo poročilo tiskarskih agencij iz Cingkinga, češ da so Združene države sklenile izročiti Cingkingovski vladi tri tisoč ameriških letal, ki naj bi bila na Kitajskem

ZDRAVSTVO

J. C. Capt, vrhovni zdravnik urada za ljudsko zdravje v Zdrženih državah, poroča, da je umrljivost otrok in dojenčkov, ki so jo zabeležili leta 1944 v Zdrženih državah, nižja, kot so jo zabeležili kdaj koli prej.

Ellisabeth Kenny, znana po zdravstvenem otroškem paralizisu, je prispevala v Los Angeles, kjer se bo pojavila o izdelavi filma, ki prikazuje njeno življenje. Ellisabeth Kenny je avstralska zdravnica, ki je znana po svojem učinkovitem zdravljenju otroške paralize. Na letališču jo sprejela filmska igralca Rosalind Russell, ki igra glavno vlogu v filmu »Zdravje Elisabeth Kenny«, ki so ga prvič predvajali dne 5. novembra.

Zavezniki nadzorna komisija za Nemčijo je prejela od zdravstvenih uradov poročila, iz katerega je razvidno, da bodo lahko samo z najboljšimi zdravstvenimi ukrepi preprečili epidemijo tifusa, kakršne Evropa še ni videla od začetka 19. stoletja, ko se je ta bolezen prvič pojavila. Pričakujejo, da bo razširjenost te bolezni napredovala vse do 1948 in to ne samo v Nemčiji, ampak po vsej Evropi. Leti pojava so opazili tudi po prvi svetovni vojni, četudi socialne razmere niso bile tako razvane in ni prišlo do tako ogromnih premikov ljudstva. Razširjenost spinnih bolezni na britanskem zasebnem področju je 20-krat večje kot leta 1939.

Po poročilu šefa farmakološkega oddelka medicinske visoke šole v Utahu, Louise Goodmana, javlja agencija USIS, da so uspeli poskusiti proti bolezni. Injekcije tega zdravila so v mnogih primerih preprečile napade lahke bolezni, ki je prav tako resna bolezen kot težka bolezni, kakor povzroča močne krče.

Medicinska fakulteta vseh študentov v New Yorku je objavila odkritje novega načina zdravljenja ran na žleznih sluznicah, ki olajša bolečine v 24 urah. Zdravljenje temelji na prehrani s proteinom »amigena«, ki v večini primerov zaceli rane v dveh ali treh tednih.

Prav dobro se je obnesel v boju proti muhi »cece«, ki je prenašalka spalne bolezni, prepratek, katerega so do sedaj uporabljali proti kugi. Muha »cece« je zelo nevarna za živino in človeka v središču Afrike.

Uspešno utravljalniš črke v preprečenju prehlada, influence in drugih bolezni dihalnih organov bodo preiskovali v velikem obsegu v prihodnjih treh letih v šolah, cerkvah in gledališčih v newyorškem predmestju Pleasantville. Biljni naseji, ki imajo podobno pojoje in število prebivalstva, bo služilo kot primer za primerjanje razlik, ker tam ne bodo uporabljali v tem času utravljalniš črke.

Zdravniki na newyorški kliniki so objavili, da so našli nov način odstranjevanja žolčnih kamnov. Pri nekaterih bolnikih, ki so jih zdravili po novem načinu, je rentgenska slika pokazala, da je čir izginil v dveh do treh tednih.

SPORT

Na zelenih igriščih...

...med Italijo in Švice

Pred 40.000 gledalci je bila v nedeljo na velikem igrišču Hardturm nogometna tekma med moštvi Italije in Švice. Tekma, ki je bila zelo zanimiva, je zaključila neodločeno s 4:4 (2:2 za Švice).

Teren za tekmo je bil zelo težak, ker je 36 ur neprestano deževalo, vmes pa je celo padel sneg. Tekmo je sodil dobro sodnik Sondet iz Lila.

...med severno Italijo in švicarsko reprezentanco "B".

Ob dokaj ugodnih vremenskih razmerah in na dobrem terenu, igralo iz Locarna, da je v nedeljo pred 7000 glavno množico premagala enajsterica severne Italije švicarsko reprezentanco "B".

V tekmi, ki jo je sodil švicar Schepa, je od zadetka do konca vodila Italija, ki je zmagala s 4:1 (2:0).

...med Poljaki in Bologno

V nedeljo je bila v Bologni tekma pričačkovana nogometna tekma med poljsko vojaško reprezentanco in Italijo iz reprezentance Bologne. Tekma, na kateri sta pokazali obe reprezentanci visoko tehnično znanje, se je zaključila brez gola.

Novi evropski prvak v boksu

V Modeni sta v nedeljo tekmovala za naslov evropskega prvaka v boksu v lahki kategoriji Bonaventura, bivši dvakratni prvak Italije in Evrope ter Bonetti.

Dvojbo je potekel v zmagovito enake jakosti obeh nasprotnikov, vendar je po 15 krogih zmagal po točkah Bonetti. Zdi se Bonetti pripravila na pot v Južno Ameriko, kjer ima v načrtu številna srečanja z ameriški bokserji.

Anglesko-francosko srečanje v rokoborbi

»United Press« poroča, da so se večer dogovorili, da se bo Eddie Phillips, bivši britanski prvak srednje-težke kategorije srečal s francoskim Jose Riccom, prvakom srednje kategorije, 27. novembra v dvorani »Albert Hall« na Londonu, ki bo obstojala 10. kol.

Phillips je preteklega septembra po točkah premagal Šveda Ole Tangberga.

TRŽAŠKA KRONIKA

Tiskovna konferenca pri polkovniku Bowmanu

Postopanje policije pri demonstracijah

Enaka navodila policijskim silam za oba dneva
Razgovori o mnogih drugih važnih vprašanjih

Na včerajšnji tiskovni konferenci je polkovnik Alfred C. Bowman, višji častnik za civilne zadeve pri Zavezniški vojaški upravi v Julijski krajini odgovoril na naslednje vprašanje:

»Kako je treba presojati postopanje Zavezniške vojaške policije, ki je pri nacionalističnih demonstracijah v soboto 3. novembra nasilno razbila ljudsko protidemonstracijo, medtem ko je naslednjega dne med ljudsko manifestacijo postopala bolj civilizirano z nacionalističnimi protidemonstranti. Tudi »Giornale Alleato«, se pri tej priložnosti ni odlikoval z zavezniško nepristranostjo, s katero se polni.

Polkovnik je odgovoril, da je policija dobila enaka navodila za 3. in 4. november in je po njegovem mnenju navodila zelo točno izpolnjevala. Če je prišlo do zlobne krutosti ali nasilnosti, potem seveda to obžalujemo. Policija je vedela, katere stranke ali skupina je imela vsak dan dovoljene demonstracije in je imela navodila, da uporabljajo kolikor mogoče malo sil za postopanje z ljudmi, ki so skušali preprečevati dovoljene demonstracije.

Če je en dan morala policija uporabljati več sile, kot drugi dan, — je dodal polkovnik Bowman —, potem mislim, da so bili zaradi dogodkov potrebni strožji ukrepi.

Ko je omenil pojem »ljudske protidemonstracije« je polkovnik pogledal po sobi k častnikom razlikih političnih naziranj in je z nasmehom dejal: »Protidemonstracija je vedno ljudska demonstracija, če je na vaši strani!«

Več policije za nočne patrulje

Tudi drugo vprašanje se je nanašalo na policijo. Glasilo se je: »Ali je ZVU določila, naj policija odtodajne postopa proti tistim, ki se s obojestrano odpora upirajo policijskim ukazom?«

Polkovnik Bowman je odgovoril, da navodila, ki so jih dali policiji, niso bila spremenjena ali nastanek določena. Policija sme na splošno uporabljati tista sredstva, ki so potrebna za nastop proti odporu. Njegova iskrena želja je, da policiji ne bi bilo nikoli treba uporabljati orožja in z ozirom na upornost prebivalstva tega področja, po njegovem mnenju ni varno, da bi morala imeti policija opravka z obojestrano odpora.

Na vprašanje: »Ali ne namerava ZVU povečati nočne patrulje službe v predmestjih v zvezi s pogostimi ropi obojestranih ljudi in nočnimi napadi?« je polkovnik Bowman razložil, da nameravajo povečati nočno patruljsko službo v Trstu, ki jo trenutno opravlja vojaška policija. Razlog, zakaj civilne policije še niso uporabljali za nočno patruljsko službo, je zelo preprost: nastopilo se teže pri preiskovanju potrebne tople obleke za policijo, ki opravlja nočno službo. Bo pa ta pomanjkljivost kmalu odpravljena.

Civilisti in dovoljenja za nošenje orožja

Na konferenci se je večkrat pojavilo vprašanje o javni varnosti. Neke vprašanje se je nanašalo na nošenje orožja s strani civilistov.

»Ali so utemeljeni glasovi, da bo ZVU dovolila nositi orožje civilnim osebam, ki jo bodo za to prošle zaradi svoje osebne varnosti. Kakšni bodo v pozitivnem primeru kriteriji, po katerih bo civilistom dovoljeno nositi orožje?«

Polkovnik Bowman je odgovoril, da ne bodo izdajali dovoljenj za nošenje orožja, dokler se okoliščine na tem področju ne bodo izboljšale. Te njegove besede pa so se izjavila policije in ne obžubila, in sam ne namerava reči, da ne bi dobili dovoljenja za nošenje orožja ljudi, ki so resnično ogroženi.

Doslej je nihče ni dobil dovoljenja za nošenje orožja samo iz razlogov osebne varnosti. Okrog 60 dovoljenj so izdali ljudem, ki čuvajo denar ali ki potrebujejo zaščito iz podobnih razlogov.

Družinske plače

»Ali je Zavezniški vojaški upravni zakon, da bo Zavod za socialno varovanje kaj ukrenil za morebitno povzročanje družinskih podpor?«

Na to vprašanje je polkovnik Bowman odgovoril, da bi morala pokreniti to vprašanje, če se sploh pokrene, Zavezniška vojaška uprava. Častniki delovnega in finančnega oddelka mu do sedaj še niso ničesar predložili, ve pa, da se ta dekret pripravlja.

Drugo vprašanje se je glasilo: »Ali namerava Zavezniška vojaška uprava izdati odredbe o povzajanju plač namernim hotelom, restavracijam in podobno, ki niso bili upoštevani pri zadnji odredbi o izrednih podporah?«

Polkovnik Bowman je v odgovoru pojasnil, da politika ZVU ni izdajati ukazov o povzajanju plač vseh okoliščin. Vse povzajanje

plač, do katerih je prišlo, so siolali na sporazumih in so bila posledica kolektivnih pogodb med delavci in delodajalci.

Polkovnik je nato opozoril na nevarnost inflacije. Zvišanje plač za vse bi Zavezniška vojaška uprava dovolila le, če bi bili odgovorni častniki mnenja, da to ne bi povzročalo nevarnosti za inflacijo. Povzajanje plač se morajo skladati z ostalim programom Zavezniške vojaške uprave o nadzoru nad cenami ter z drugimi ukrepi za preprečitev inflacije.

V primeru hotelov in restavracij pa napredujejo pogajanja med zastopniki delodajalcev in delavcev.

Tuji v naši sredini

Polkovnik Bowman je označil kot zelo pretirana poročila, da je prišlo v Trst z zlobnimi nameni mnogo ljudi iz krajev izven področja, ki je pod angloameriško zasedbo.

Odgovoril je na vprašanje, ki se glase:

V Julijski krajini so ljudje, ki danes stalno bivajo v Trstu in ki so bili internirani ali ujeti, ali ki so se borili na strani zaveznikov, ali ki so po 1. maju 1. 1945 prišli v Trst, da bi ušli zasedovanjem fašističnega okupatorja. Ali imajo ti ljudje pravico do osebne izkaznice prve vrste? Če ne, kakšne vrste osebno izkaznico naj dobijo, upoštevajoč dejstvo, da nimajo pravice do jugoslovanske državljanstva, ne do državljanstva onega dela Italije, ki je zahodno od področja, katero je zdaj pod nadzorstvom Zavezniške vojaške uprave?

Kakšno vrsto osebne izkaznice bodo dobili politični begunci, ki so morali bežati zaradi fašističnega nasilja in ki so dolgo časa živeli ter delali v drugih krajih, pa so imeli tukaj svoje bivališče, ali imajo še tukaj svoje sorodnike in so se zdaj vrnili v prebivališče in so prišli v osvobodeno domačo zemljo?

Kakšno osebno izkaznico bodo dobili tisti, ki so tuje po rojstvu in so prišli v Trst po pokrajino, ker so bili doma in povsod proglašeni za vojne zločince in jih zdaj zahteva policija?

Zadnje dni je prišlo v Trst veliko število fašistov in nacionalistov, ki so protijugoslovanski. Ali namerava ZVU ukreniti proti tem elementom, ki očitno nimajo miroljubnih in človeških namer in katerih navzočnost vznemirja mir tujkanih prebivalcev, ki spadajo semkar po rojstvu in ki se spominjajo podobnih primerov iz prvih let po prejšnji svetovni vojni in tudi pred fašistično vojno?

Polkovnik Bowman je najprej skupno odgovoril na prva tri vprašanja. Osebnostne izkaznice prve vrste (residenta) bodo dobili ljudje, ki so bona fide živeli v Julijski krajini 1. maja 1945. To ne pomeni, da bi ti ljudje morali biti tisti dan v tistem delu Julijske krajine, ki je pod zasedbo zavezniških sil, niti ni potrebno, da bi morali biti na tem področju v času tik pred 1. majem. Oseba, ki je bila dolga časa odsotna, more biti upravičena do osebne izkaznice prve vrste (residenta), če je morala biti iz vzrokov, ki jih vprašanje nadalje naveda, izven tega področja pred 1. majem 1945, ali če je z ozirom na vse okoliščine jano, da je gledala v Julijski krajini pod zavezniško zasedbo svoj dom in se je nameravala vrniti, kakor hitro bi ji bilo to mogoče.

Obrotno pa je dejstvo, da ni upravičena do osebne izkaznice prve vrste oseba, ki je bila tukaj 1. maja 1945, samo zato, ker ni nikdar nameravala na tem prostoru urediti svojega doma.

Svoboda tiska

Polkovnik Bowman je danes spet naglasil, da je svoboda tiska še vedno politika Zavezniške vojaške uprave. Stavili so mu naslednje vprašanje:

»Svoboda tiska so v Trstu sprejeli v svobodo obkroževanja, kletve in žalitve. Zdi se, da Zavezniška vojaška uprava preučuje tozadevno novo zakonodajo, ki naj nadomesti nezahtevne določbe fašističnega zakonika. Kdaj bodo ti novi ukrepi gotovi?«

Polkovnik je odgovoril, da je, kakor v primeru demonstracij in protidemonstracij, stališče vsakega vojaškega upravitelja, da je svoboda tiska, ki jo je bil dolžen zagotoviti, kar spada pod ameriško in angleško pravico do kaznivih dejanj.

V odgovor na neko nadaljnje vprašanje je polkovnik povedal, da bo morja za bodočnost potrebna kaka oblika tiskovnega prava, toda to pravo bo zagotavljalo je akrajo primere, ako bo izdano.

Polkovnik Bowman je na včerajšnji konferenci odgovarjal na vprašanja sam, ker je danes vojaški praznik in ni želel, da bi klical na konferenco različne častnike.

CARLOS P. ROMULO

14.

PADEC FILIPINOV

Kako nečisto se mi zdaj zdaj priznati, da sva s polkovnikom Nietom nekoč ukrala štiri suhe fige generalu Valdesu. Priznati pa moram, da je bil general zelo uviden, ko sva priznala svoj zločin.

Parnik Legazpi se je podal drugič na pot; spet mu je uspelo da se je prebil skozi zaporo. Se tretjič je smuknila junaška ladja v tih noč. Tedaj pa se ni več vrnila. Nismo imeli več suhih skorjice, ali, o katerih bi lahko prirejali Lukule pojedine.

Toda parnik Legazpi in mnogo drugih majhnih ladij je vztrajalo dovolj dolgo, da so dokazale, da je kaj podobnega mogoče. Tako smo se lahko vedno znova prepričali, da dokler lahko hodimo in ven, lahko tudi drugi prihajajo k nam. Pomoc nas je lahko dosegla iz zunanje sveta.

Sredi meseca februarja me vadel, da je predsednik Quezon resno bolan. Zato mi je resno rekel:

Polkovnik Bowman je nadaljeval, da je treba presojati vsako prošnjo za osebno izkaznico po prošlehih okoliščinah. Gotovo pride do mnogih nesporazumov in krivice, ker je treba izkaznice izdajati zelo hitro. Vse take napake bo skušala ZVU popraviti, kakor hitro bo mogoče. Zaradi naglice pri izdajanju izkaznic je pričakovano, da bo prišlo do kakega nezgodljstva.

Nato je prešel na zadnji del vprašanja, ki obravnava tuje v Trstu; polkovnik Bowman je rekel, da je treba dobro razumeti besedo »fašisti«. Odkrito povedano, ne misli, da bi v zadnjih dneh prišlo veliko število ljudi v Trst in tudi ne, da bi sprejeli označbo »fašista«, s katero v teh krajih tako osto nazivajo ljudi, ki so drugakomega nazoranja.

Obe strani v mestu sta se pritoževali, da prihajajo v Trst tuji ali enozemci. Osebo meni, da obe strani zelo pretiravata in pri izdajanju osebnih izkaznic pravilno. Kljub temu pa, da ne sme sprejeti končnega zaključka o tem, kaj človek, ki je pred nedavnim prišel na to področje, verjetno ne bo takoj prišel po osebno izkaznico.

Polkovnik se je nameraval, ko je dodal: »Zavezniška vojaška uprava ne namerava aretirati vsakogar, ki vpije »Živijo Titos« ali »Viva l'Italia!«.

Rekviriranje avtomobilov

Predmet nadaljnjega vprašanja so bili avtomobili, ki so jih rekvirirale jugoslovanske oete:

»Med jugoslovansko zasedbo Trsta so rekvirirali več zasebnih avtomobilov. Ali se lahko ZVU pozanima pri raznih jugoslovanskih komitajih v mestu, ali pri pristojnih organih jugoslovanske vlade, da bi te avtomobile vrnilli lastnikom?«

Polkovnik Bowman je na to vprašanje odgovoril, da so vsi avtomobili, ki so jih vzelo jugoslovanske čete med zasedbo tega področja, po mednarodnem pravu postali last jugoslovanske armade. Lastniki lahko zahtevajo odškodnino od jugoslovanske vlade; razumljivo je, da bi v nekaterih primerih lastniki bili bolj zadovoljni, če bi bili vrjeni avtomobili.

»Vem pas, je dodal polkovnik, da so lastniki vilihi nekaj zahtev in da je bil dosežen napredek v tem smislu, da bo jugoslovanska vlada te zahteve priznala in izplačala odškodnino.«

Svoboda tiska

Polkovnik Bowman je danes spet naglasil, da je svoboda tiska še vedno politika Zavezniške vojaške uprave. Stavili so mu naslednje vprašanje:

»Svoboda tiska so v Trstu sprejeli v svobodo obkroževanja, kletve in žalitve. Zdi se, da Zavezniška vojaška uprava preučuje tozadevno novo zakonodajo, ki naj nadomesti nezahtevne določbe fašističnega zakonika. Kdaj bodo ti novi ukrepi gotovi?«

Polkovnik je odgovoril, da je, kakor v primeru demonstracij in protidemonstracij, stališče vsakega vojaškega upravitelja, da je svoboda tiska, ki jo je bil dolžen zagotoviti, kar spada pod ameriško in angleško pravico do kaznivih dejanj.

V odgovor na neko nadaljnje vprašanje je polkovnik povedal, da bo morja za bodočnost potrebna kaka oblika tiskovnega prava, toda to pravo bo zagotavljalo je akrajo primere, ako bo izdano.

Polkovnik Bowman je na včerajšnji konferenci odgovarjal na vprašanja sam, ker je danes vojaški praznik in ni želel, da bi klical na konferenco različne častnike.

CARLOS P. ROMULO

14.

PADEC FILIPINOV

Kako nečisto se mi zdaj zdaj priznati, da sva s polkovnikom Nietom nekoč ukrala štiri suhe fige generalu Valdesu. Priznati pa moram, da je bil general zelo uviden, ko sva priznala svoj zločin.

Parnik Legazpi se je podal drugič na pot; spet mu je uspelo da se je prebil skozi zaporo. Se tretjič je smuknila junaška ladja v tih noč. Tedaj pa se ni več vrnila. Nismo imeli več suhih skorjice, ali, o katerih bi lahko prirejali Lukule pojedine.

Toda parnik Legazpi in mnogo drugih majhnih ladij je vztrajalo dovolj dolgo, da so dokazale, da je kaj podobnega mogoče. Tako smo se lahko vedno znova prepričali, da dokler lahko hodimo in ven, lahko tudi drugi prihajajo k nam. Pomoc nas je lahko dosegla iz zunanje sveta.

Sredi meseca februarja me vadel, da je predsednik Quezon resno bolan. Zato mi je resno rekel:

K Černigojevi razstavi

Autoportret (Linorez)

Polkovnik Bowman bo šel na dopust

Polkovnik Bowman bo odšel na dopust, toda vrnil se bo v Trst spet kot višji častnik za civilne zadeve pri ZVU za Julijsko krajino.

To je povedal polkovnik Bowman sam na včerajšnji tiskovni konferenci.

»Poročali so mi, je rekel, da so krošile v nekaterih krogih govorice, da zapuščam Trst in da bo prišel na moje mesto neki drugi častnik. Vsi tovrstni upi so neosnovani.«

»Res je, je dodal polkovnik, da bom bil v Zdrženih državah, kjer bom obiskal svojo seno in rodbino, toda spet se bom vrnil. Med mojo odsotnostjo me bo nadomestoval neki angleški častnik kot moj namestnik, toda on ne bo sprejela visoke politike.«

Polkovnik je zaključil, da bo ta pokrajina še nadalje ostala pod skupno anglo-ameriško zasedbo.

Izdajanje osebnih izkaznic

Izdajanje osebnih izkaznic v ulici San Carlo št. 2 razdeljuje osebne izkaznice osebam s prilomskimi in začetnimi črkami »H«, »I«, »L«; nadaljujejo z izdajanjem izkaznic osebam z začetno črko »G«.

V uradu v ulici della Valle so začeli z izdajanjem osebnih izkaznic osebam s prilomskimi in začetno črko »M«.

Petrolej za razsvetljavo

Zavezniška vojaška uprava je dovolila družinam v tržaki, goriski in puljski pokrajini, ki nimajo elektrike, nabavo petroleja za razsvetljavo. Prizadej naj se zgleda za dvig v Trstu pri »Sespratu«, v ulici Genova št. 9, za gorisko in puljsko pokrajino, pri pristojnih Trgovskih zbornicah v Gorici in Pulji. Petrolej bodo prodajali po 18 lir iter.

posamezni častnik njegovega štaba, mi ni znan noben predlog zakonodaje, ki bi se nanašal na vsebino časopisov. Posebno bo proti vsakiemu ukrepu, ki bi predpisoval, da morajo biti poročila o dejstvih dejanskega resnična in da časopisi ne poročajo ničesar, kar spada pod ameriško in angleško pravico do kaznivih dejanj.

V odgovor na neko nadaljnje vprašanje je polkovnik povedal, da bo morja za bodočnost potrebna kaka oblika tiskovnega prava, toda to pravo bo zagotavljalo je akrajo primere, ako bo izdano.

Polkovnik Bowman je na včerajšnji konferenci odgovarjal na vprašanja sam, ker je danes vojaški praznik in ni želel, da bi klical na konferenco različne častnike.

Obsodba dveh žensk na mesec dni zapore

Pri včerajšnjem zasедanju Zavezniške vojaškega sodišča so izrekli prve sodbe proti osebam, ki so jih aretirali med manifestacijami 3. tega meseca.

Danes so nadaljevali razpravo, ki so jo preločili v soboto proti Ireni Faro in Italiji Della Vittoria, obtoženima, da sta se pridružil skupini ljudi, ki so napadli sprejeto ter da so izzvali policijo, medtem ko obtoženke trdijo, da so ju napadli, ker sta nosili znak italijanske trobojnice in da so ju aretirali v gneči.

Sodišče je odstopilo od obtožbe o šuvanju množice in pridržalo obtožbo o nepokornosti do policijskih odredov ter je obsojilo obtoženki na mesec dni zapore. Ker so upoštevali izredne družinske razmere Della Vittorie je njena kazen pogojna.

Po poti »malu po malo pride clovek do hie, ki se imenuje enkolbi.« Cervantes

Če hočete dobro shraniti jabolka, jih spravite v hladni sobi družine z osmimi otroci.

GORICA

Mimohod petih tisočev vojakov po goriških ulicah

Generala Moore in Fry prisostvala svečanosti 88 ameriške divizije - Počastitev spomina padlih v prvi svetovni vojni

Proslavo 11. novembra 1918, dan velike zmage zaveznikov nad centralnimi silami, so proslavili v Gorici z veliko vojaško parado, pri kateri je sodelovala 88 ameriška divizija »Modri vragi«. Pri tej priliki so počastili spomin padlih vojakov v bojih za svobodo. Svečanosti je prisostvovala veliko število goriškega prebivalstva, tako po ulicah, kakor na trgu Zmaga.

Svečanost se je začela točno ob 11. uri na trgu Kampanjusa, kjer so se združili oddelki divizije; po pregledu čet so vsi z enominutnim molkom počastili spomin padlih v prvi svetovni vojni. Slovesnosti so prisostvovali general Moore, po-

veljnik divizije in general Fry, z večjim številom zavezniških častnikov, nadalje major Shirk višji častnik za civilne zadeve v goriški pokrajini ter velika množica goriškega prebivalstva, ki je zbrane oddelke živahno pozdravljala.

Mimohod se je začel okoli 11.30 ure. Na čelu so nosili ameriško zastavo, vmes pa so nosili polkovne zastave. Celotne svečanosti so se udeležili 349. pehotni polk, bataljon sestavljen iz protitankovskih oddelkov, topniki in pomožni oddelki, bataljon pehote in motorizirana artilerija s topovi. Prebivalstvo je bilo nad mimohodom navdušeno in je ves čas mimohoda vojake navdušeno pozdravljalo.

Goriškim srednješolcem

Slovenski srednješolci, ki so se vpisali na slovenske srednje šole v Gorici, a niso predložili predpisane prošnje na kolektivnem papirju ter kratnega lista in zadnjega šolskega spričevala, naj store to takoj, vsekakor pa najkasneje do 15. t. m., v tajništvo gimnazije in učiteljskega v 1. nadstropju Šolskega doma v ulici Croce šte. 3.

Tajništvo je odprto vsak dan od 9. do 12. ure. Sprejemajo tudi prošnje dijakov, ki se niso vpisali, ter prošnje za prestop z ene šole na drugo in za polaganje tozadevnih izpitov.

Določbe o vpisnih in kolintni ter o oprostitvi plačil so razpisane z razpisne deske v veži šolskega poslopja.

Lastnikom v vojni poškodovanih hiš

Mestni odbor za popravilo hiš, ki so bile poškodovane v vojni, sporoča, da je po novih odredbah Zavezniške vojaške uprave lastnikom omenjenih hiš dana možnost, da zaprosijo, naj jim hiše popravi urad »Genio Civile« jih po pom zasedbenih podjetji, ki jih bo za to najel. V takem primeru lastniki ne prevzemajo nobene obveznosti ne za zdaj ne za bodoče, ne osebno in ne na breme popravilne nepremičnine.

Če pa lastniki želijo sami skrbeti za popravilo hiše in dati nalog podjetju, ki si ga sami izberejo, smejo zaprositi za podporo v znesku 50% vseh stroškov, a ne več kot 150.000 lir za vsako posamezno stanovanje.

Za ostali del stroškov smejo prizadejati zaprositi za posebno, državno posojilo, z obveznostjo plačevanja 5% obresti in povrnitve v obrokih tekom 30 let, ter z viknjožbo.

Prosjeje je vložiti potom mestnega odbora za popravilo hiš,

ki ima svoj sedež pri mestnem tehničnem uradu (na Travniku).

Stavka tiskarskih delavcev

Včeraj popoldne so se sestali v prostorih Urada za delo v Gorici industrijski grafične stroke in stopniki tiskarskih delavcev, ki stavkajo. Industrijski so bili pripravljeni sprejeti neke revizije plač, toda delavcem se ni popolnoma ugodeno, zato bodo nadaljevali s stavko. Od pet